

VRIENDEN

OOSTENDE

MU.ZEE

Nr. 88

CO
DE
BO
BO

Constant Permeke, 'Maneschijn'

jaargang 22 | Driemaandelijks tijdschrift | oktober - november - december 2021
Identificatienummer: P006345

Afgiftekantoor Oostende 1
Verantw. uitgever: Jacques Mertens, voorzitter | Léon Spilliaertstraat 83 | 8400 Oostende

HERADEMEN: EEN 'MOMENT VAN VERLOSSING'

Dit nummer van Pro Luce is een bijzonder nummer, omdat het verschijnt na de lange lockdown-periode die wij gekend hebben en waarvan wij hopen dat ze nooit meer terugkomt. De gedwongen inactiviteit is voor een Vriendenkring immers zo bedreigend als een storm. Ons bestuur heeft zich gedurende heel deze lange periode beijverd om een volledige stilstand te verhinderen. Ik denk hierbij aan onze secretaris Johan Van Roose die zich bijzonder en met succes heeft ingespannen om ons ledenaantal op peil te houden en aan Femke Simonis en Martine Meire die door de uitgave en samenstelling van ons ledenblad de belangrijkste band met onze leden kwaliteitsvol in stand hielden.

toegankelijk worden gemaakt. Dit verdient een bijzondere pluim! Ook moeten wij de raad van bestuur van Mu.ZEE, directrice Dominique Savelkoul en haar personeel bijzonder bedanken voor de afzonderlijk georganiseerde 'Matinee voor de Vrienden van Mu.Zee' op 4 juni 2021. Wij zijn er bijzonder door vereerd en er zeer dankbaar voor. Het zet de Vrienden aan tot een nog grotere inzet en steun voor Mu.ZEE door te weten dat zij gewaardeerd worden. Onze secretaris schreef naar aanleiding hiervan een bedanking "voor deze unieke kans en gelegenheid voor de Vrienden om weer 'samen' te zijn. Het heeft echt deugd gedaan en iedereen is voldaan naar huis gegaan". Inderdaad was ongeveer de helft van onze leden aanwezig op dit unieke weerzien met elkaar. Intussen volgden als activiteiten een bezoek aan Beaufort 21-Westkust, aan de expo 'Onze IJslandvisser' in de Venetiaanse Gaanderijen en aan de Triënnale van Brugge.

Toch werden naast dit alles nog een aantal initiatieven gesignaleerd en genomen - uiteraard minder dan wij gepland hadden - waaraan onze leden, dikwijls ieder individueel, konden deelnemen. Ook konden wij Mu.ZEE ter gelegenheid van ons dertigjarig bestaan een mooi werkje van Léon Spilliaert aanbieden, spijtig genoeg niet in aanwezigheid van onze leden. Een schitterend 'moment van verlossing' was de heropening van het vernieuwde Mu.ZEE, na bijna zes maanden sluiting. Bij mijn weten was nog nooit zo'n mooi en volledig overzicht en inzicht gegeven in de toch wel unieke collectie van Mu.ZEE. Ik vind het bijzonder geslaagd dat zowel topwerken, ooit verzameld door de Stad, als die verzameld door de Provincie samen naast elkaar

Dit belooft voor de toekomst als wij van corona gevrijwaard kunnen blijven. Als Vrienden gaan wij er tegenaan, met veel activiteiten, en allen op post! Met in oktober in de eerste plaats onze Algemene Ledenvergadering.

Jacques Mertens
voorzitter

OVERZICHT ACTIVITEITEN SEPTEMBER - DECEMBER 2021

Zondag 26 september, 10.30 uur
Lezing in Mu.ZEE in het kader van de Maand Van de Vrije Tijd (meer info p. 11)

Zaterdag 23 oktober, 10.15 uur
Algemene ledenvergadering 2021 (meer info p.3)

Zaterdag 20 november, 15.00 uur
Ensorherdenking in Duinenkerkje (meer info p.8)

Stadsmuseum en Het Spilliaert Huis: gesloten tot 2022

Voor info over mu-zee-um:
zie www.mu-zee-um.be/aanbod

Algemene ledenvergadering 2020

23 OKTOBER: ALGEMENE VERGADERING VRIENDEN MU.ZEE

De Raad van Bestuur nodigt u graag uit voor de Algemene Vergadering op **zaterdag 23 oktober 2021** om **10.15** uur in zaal De Grote Rede, eerste verdieping Zwembad Brigitte Becue, Northlaan 14.

Het programma

- **Verwelkoming**
door Martine Meire, directeur Vrije Tijd van de stad Oostende
- **Werkingsverslag 2019**
door Johan Van Roose, secretaris
- **Financieel verslag 2019**
door Joël Nieuwenhuysse, penningmeester
Oproep Commissarissen voor kwijting van de bestuursleden
- **Verkiezing bestuursleden**
- **Toespraak** door voorzitter Jacques Mertens
- **Gelegenheidstoespraak** door mevrouw Dominique Savelkoul, directeur Mu.ZEE
- **Slotwoord** door Bart Plasschaert, schepen van Cultuur en Vrije Tijd

Muzikale omlijsting: Anne-Sophie Van de Ginste (viool) en Dirk Lievens (altviool).

Nadien een glaasje aangeboden door het bestuur, i.s.m. de Barkedeine.

Via de post ontvangt u binnenkort een persoonlijke uitnodiging

Onze statuten vermelden het volgende over de bestuurders:

HOOFDSTUK IV- Bestuur

Art. 11. De raad van bestuur bestaat uit minimum drie leden en telt maximaal 12 leden. Leden kunnen zich pas verkiesbaar stellen als lid van de raad van bestuur na drie jaar lidmaatschap van de vereniging.

Het mandaat van de leden van de raad van bestuur vervalt door ontslag, afzetting of overlijden.

De volgende personen of groepen kunnen door hun beroep of functie niet in aanmerking komen als lid van de raad van bestuur: galerijhouders, beroepskunsthouders en -kunstjournalisten, beeldende kunstenaars, personen die een politiek ambt bekleeden (met uitzondering van de schepen van cultuur).

De leden van de raad van bestuur worden door de algemene vergadering, bij meerderheid van stemmen van de aanwezige leden, aangesteld voor een termijn van zes jaar. Om de drie jaar wordt de helft van de leden van de raad van bestuur vernieuwd. Uittredende leden zijn herkiesbaar.

Er zijn drie functies verkiesbaar: secretaris, notulist en reisleider. Kandidaten voor één van de functies van lid van de Raad van Bestuur moeten hun gemotiveerde kandidatuur indienen bij de Voorzitter voor 15 oktober 2021 via jacques.mertens@gmail.com.

AV 2020: Anne-Sophie Van de Ginste (viool) en Eva Lievens (altviool)

AV 2020: Joël Nieuwenhuysse presenteert het financieel verslag

↳ Léon Spilliaert, 'Winterlandschap', 1929

Groot was mijn verwondering, toen ik na een kleine medische ingreep, een 'veel beterschap'-kaart ontving van onze secretaris Johan Van Roose, met daarop een afbeelding van mijn lievelingswerk van Léon Spilliaert. Ik had hem daarover nochtans niet ingelicht, maar het deed me des te meer plezier.

Het betreft hier een 'Winterlandschap' uit 1929.

Toen ik het werk voor de eerste keer zag, heeft het me onmiddellijk bij de keel gegrepen. Ik was letterlijk overrompeld, ik zweefde op dopamine en allerlei andere geluksstoffen.

'Winterlandschap' gaat over een natuurlandschap bij nacht. Met weinig lijnen en enkele tonen of tinten brengt Spilliaert het aangrijpende mysterie van een landschap naar voor. Zijn eenvoudige landschap straalt een rustige magie en een soort

ontaardende plechtigheid uit. De wat fantastische, haast surreële sfeer, ontstaat door het effect van wolken met maanlicht erachter. Het lichtspel wordt als het ware bruusk onderbroken door de boom op het voorplan, die prominent aanwezig is. De gladde stam die omhoog rijst als een zuil, de naakte takken die zich met een kalligrafische nauwkeurigheid aftekenen tegen een melkachtige, toch rozig getinte maan. Het geheel wordt gedomineerd door een grote witte, met sneeuw bedekte vijver, waarachter een paar lijnen een vaag silhouet van een bos suggereren.

Meer heeft Spilliaert niet nodig om met zijn bescheiden, uiterste eenvoud een eigen poëtisch geladen beeld te toveren om ons ervan te overtuigen wat een groot kunstenaarschap hij bezit.

Jan De Clerck (1881-1962) was een tijdgenoot van Ensor, Permeke en Spilliaert. Permeke heeft zelfs zijn zoon John naar Jan De Clerck vernoemd tijdens hun verblijf in Engeland tijdens WO I. Hoewel er in Oostende een Jan De Clerckstraat bestaat, is hij nooit in de voetsporen kunnen treden van die grote drie. Jan De Clerck is vooral bekend van zeegezichten, landschappen, pittoreske stadsgezichten en visserstaferelen.

Tijdens zijn jeugd in Oostende volgde hij tekenlessen aan de Ecole Industrielle, maar het academische onderwijssysteem lag hem niet. Zijn ouders zagen hem als opvolger in hun meubel-, decoratie- en behangerszaak en stuurden hem naar Brussel om zich in het vak te bekwamen. Zonder succes. Wel zocht Jan de Clerck er contact met de kunstwereld, onder meer als leerling van de schilder Camille Payen. Terug in Oostende hield

hij voor WO I geregeld eenmans tentoonstellingen in de grote Oostendse hotels, meestal met impressionistisch-pointillistisch getinte marines, landschappen en stadgezichten. In 1908 richtte hij de Cercle Artistique d'Ostende op, samen met zijn jongere broer Oscar, beeldhouwer en later directeur van de Leuvense Academie. Via de kring 'Kunst genegen' onderhield hij contact met Oostendse vissersfamilies die hij later afbeeldde in folkloristische schilderijen.

In het begin van WO I vluchtte hij met zijn familie in een garnaalboot naar Engeland en verbleef er in de buurt van Londen. Hij werd lid van de 'Thames Valley Art Club'. Samen met onder anderen Constant Permeke organiseerde hij in 1915 een 'Belgian Exhibition of Modern Art', waar hijzelf een tiental werken exposeerde. In 1919 was Jan De Clerck terug in Oostende, waar

het atelier van Jan De Clerck in de Edith Cavellstraat 4

hij in 1921 in de Edith Cavellstraat 4 zijn atelier en een bescheiden kunstschool installeerde. Veel later zou de beeldhouwer Bart Soubry (*1942) er een van zijn laatste leerlingen zijn. In 1930 trouwde hij, bijna 50 jaar oud, met Marie-Anna De Smet (1876-1963), de dochter van een welgestelde Oostendse makelaar. Hij verhuisde naar haar villa in de Brusselstraat 13, waar hij in de tuin een atelier en een expositieruimte liet bouwen. Met haar fortuin kon hij zich volledig wijden aan de kunst. Het kinderloze huwelijk luidde een kalmere levensperiode in. Jan De Clerck bleef weliswaar schilderen, maar nam bijna nooit meer deel aan het tentoonstellingsleven. Toch had hij een Vriendenkring Jan De Clerck die in 1933 nog een retrospectieve organiseerde in het Kursaal.

Jan De Clerck, 'De witte zee', 1924

Tijdens WO II moesten Jan De Clerck en zijn vrouw Oostende verlaten en verbleven ze in een dorpje in Waals-Brabant. Terug in Oostende was hij na de dood van Ensor in 1949 de enige 'éminence grise' in het Oostendse kunstwereldje. Voor zijn 70ste verjaardag kreeg hij in 1951 nog een tentoonstelling en schonk hij een werkje aan de stad: 'Oostends straatje'. Maar langzaam deemsterde hij weg en overleed in Oostende op 24 februari 1962.

Toch werd hij niet helemaal vergeten, want hij heeft zijn eigen straat in Oostende. Bovendien hielden de 'Vrienden van Jan De Clerck' de herinnering aan hem levendig met een jaarlijkse grafhulde op de oude begraafplaats aan de Nieuwpoortsesteenweg en met de presentatie van een van zijn werken. Onze stichter-voorzitter Roland Laridon was voorzitter van deze vriendenkring tot aan zijn overlijden in 2017. Eind 2014 was er in het Stadsmuseum nog de tentoonstelling 'Jan de Clerck, de zee en Oostende'.

Naar aanleiding hiervan schreef Roland Laridon: "Jan De Clerck is op zijn best in het weergeven van fenomenen die in se moeilijk uit te beelden zijn, zoals de avondschemering, straten bij mist, motregen en regen, duisternis, ochtendnevel, de dauw en de sneeuw op het landschap. Ook in de uitdrukking van gemoedsstemmingen (...) is hij een meester. Zijn werken geven dan een 'état d'âme' weer. Met het gebruik van pastel, aquarel en aquapastel, gecombineerd met zijn typische streepjes-, puntjes- en sluiertechniek bereikt Jan De Clerck in de uitbeelding soms fascinerende resultaten.

het woonhuis in de Brusselstraat 13, na het huwelijk van Jan De Clerck in 1930

Zoals bij de impressionisten, de neo-impressionisten en de pointillisten is ook bij Jan De Clerck de weergave van het licht, in al zijn gedaanten en verschijningsvormen, de grote uitdaging. Het onstoffelijke karakter van het licht is hierbij uiteraard het fenomeen bij uitstek dat alle aandacht verdient." (Pro Luce nr. 61, p. 4)

Een bekend werk van Jan De Clerck is 'De witte zee' (1924). Op de Kursaal-Oosthelling 10 is sinds kort de boekhandel gevestigd met dezelfde naam: als het ware een eerbetoon aan de Oostendse kunstschilder.

Femke Simonis

Venetiaanse Gaanderijen

➤ Introductie tot de expo 'Onze IJslandvisserij'

–verwerking, de contacten op IJsland, het geloof en bijgeloof, de terugkeer in Oostende, en de herinneringen aan heroïsche momenten. De markante vissersfoto's van Stephan Vanfleteren in de ronde zaal maken het plaatje compleet. (FS)

➤ Enkele Vrienden bij het thema 'Geloof en bijgeloof'

TERUGBLIK OP HET BEZOEK AAN DE EXPO 'ONZE IJSLANDVISSERS'

Tussen 14 en 16 uur kregen onze Vrienden op zaterdag 31 juli 2021 de kans om gratis de expo 'Onze IJslandvisserij' te bezoeken. Een veertigtal leden maakte hiervan gebruik.

De tentoonstelling is opgebouwd rond diverse thema's uit de IJslandvaart. Interessant is dat bij elk thema zes voormalige IJslandvisserij zelf aan het woord komen, in interviews afgenomen door journalist Martin Heylen. In combinatie met de diverse foto's en objecten krijgt de bezoeker door deze persoonlijke verhalen een goed beeld van wat de toch wel gevaarlijke en avontuurlijke IJslandvaart inhield: van het leven aan boord, de visvangst en

➤ Markante vissersportretten van Stephan Vanfleteren

Reizen Beaufort 21

TERUGBLIK OP DE UITSTAP NAAR DE WESTKUST BEAUFORT 21

Op donderdagmiddag 15 juli trokken 28 Vrienden er onder de deskundige leiding van kunstgids Lieve Malfroot op uit om de kunstwerken te ontdekken die langs de Westkust de Beaufortkunstroute vormen. Het werd een winderige ontdekkingsstocht met af en toe een straaltje zon, maar zonder regen.

We startten in Mariakerke bij het kunstwerk Pillage of the Sea van Rosa Barba dat ons met de neus op de feiten van de klimaatverandering drukt, waarbij grote steden op alle continenten dreigen in zee te verdwijnen. In het zuiden van ons land stonden op dat moment hele steden en dorpskernen onder water waardoor het kunstwerk nog actueler werd.

Onze volgende halte was Middelkerke met het sculptuur There Are Indeed Medium-Sized Narratives van Raphaela Vogel als een speels, nieuwsoortig monument dat niet verheerlijkt maar het middelmatige omarmt. Even verderop bevonden we ons in het magnifieke Beeldenpark van Westende met de blijvers (Ivars Drulle, Nick Ervinck en Wim Delvoye) en het kunstwerk Metamorphosis van Olivier Larc dat de transformatie toont van de Europese pad tot een tafel.

Op de markt van Nieuwpoort maakten we een groepsfoto voor de installatie Pinpointing Progress van Maarten Vanden Eynde. De installatie verwijst naar het sprookje De Bremer Stadsmuzikanten van de gebroeders Grimm waarin vier dieren de krachten

➤ Els Dietvorst, 'Windswept'

➤ Oliver Larc, 'Metamorphosis'

bundelen om te ontsnappen aan hun kwaadaardige meester. In moderne tijden verwijst het naar slechte werkomstandigheden en wanpraktijken in naam van de Vooruitgang. De bus, moped, fiets en radio verwijzen naar de technologische vooruitgang, zowel in de USSR als in het Westen, en werd voor het eerst getoond in de Biënnale van Riga in 2018. Het bovenste item, de radio, wordt overigens nog steeds daar geproduceerd.

➤ Groepsfoto in Nieuwpoort bij het werk 'Pinpointing Progress' van Maarten Vanden Eynde © Lieve Malfroot

Op de volgende stop in Nieuwpoort maakten we kennis met de Poolse kunstenaar Goshka Macuga die met haar Family Module verwijst naar de Argentijnse kunstenaar Oscar Bony.

Hij presenteerde in 1968 het modale gezin, vader-moeder-kind, als installatie en bezorgde op die manier het gezin een inkomen dat hoger was dan hun minimummaandloon als arbeider. Die sociale aanklacht uit 1968 inspireerde Macuga om nieuwe, diverse gezinssamenstellingen die afwijken van het heteronormatieve, onder de aandacht te brengen, zoals twee vrouwen en een kind.

Op het strand van Oostduinkerke plantte Els Dietvorst haar creatie Windswept: in brons gegoten, getransformeerde stukken drijfhout uit Ierland die beschutting bieden aan de wandelaar.

We sloten onze uitstap af in De Panne ter hoogte van het monument van Leopold I waar Laure Prouvost met de installatie Touching To Sea You Through Our Extremities de omgeving aftast via de tentakels van een reusachtige inktvis. Het lampje op een van de tentakels wijst de weg.

Na een laatste blik op de Christophorus van Gerhard Lentink uit de eerste editie van Beaufort in 2003, reden we huiswaarts.

(MM)

Reizen Triennale Brugge

TERUGBLIK OP HET BEZOEK AAN DE TRIËNNALE BRUGGE

➤ Vrienden luisteren naar gids Marleen bij de Poertoren

Aan het station van Brugge werden op vrijdag 13 augustus 2021 om 14 uur een twintigtal Vrienden in twee groepen ingedeeld, voor een geleid bezoek aan de Triennale Brugge. Onze gidsen Katrijn en Marleen namen ons mee langs negen van de dertien

➤ Gids Katrijn met Vrienden in 'The Bruges Diptych' van Jon Lott

geëxposeerde kunstwerken, tijdens een verkenningstocht van tweeënehalf uur. Vanaf het station gingen we langs de vesten naar de Poertoren, het eerste kunstwerk op onze route, van Nnenna Okore. Via het Begijnhof (Pools standbeeld van Joanna Malinowska) wandelden we helemaal naar de noodwestelijke reien van de binnenstad, waar de overige zeven kunstwerken dicht bij elkaar lagen. Langs de Gouden-Handrei zagen we

bijvoorbeeld de werken van Henrique Oliveira, Nadia Naveau en Jon Lott. Via het Europacollege aan de Verversdijk (Amanda Browner) en het Sint-Maartensplein (carrousel Hans Op De Beeck) kwamen de twee groepen weer samen op de Burg (Inner Circlebank van Nadia Kaabi-Linke).

Door het mooie weer was het aangenaam wandelen door Brugge en tegelijkertijd genieten van de kunst onderweg. (FS)

➤ Poertoren: 'And the World keeps Turning' van Nnenna Okore © Martine Vyvey

ENSORHERDENKING

➤ Graf James Ensor

Op **20 november 2021 om 15.00 uur** herdenkt de Stad zijn beroemdste inwoner, baron James Ensor met een concert in de **kerk O.L.V.-Ter Duinen**, Dorpsstraat Mariakerke/Oostende.

Het concert zou normaal plaats vinden op zaterdag 10 april om de geboorte van James Ensor op 13 april 1860 te herdenken. Corona stak er een stokje voor waardoor de Stad besliste om het concert te organiseren op zaterdag 20 november, aansluitend op de sterfdatum van James Ensor op 19 november 1949.

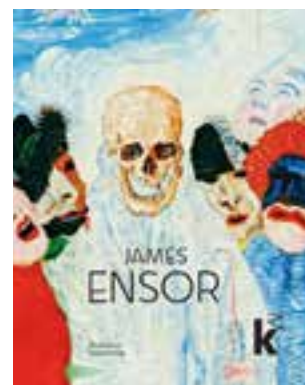
Om 15.00 uur biedt de Stad een concert aan van Musica Orlandi. Het Orlandusconsort bestaat uit Els Vanden Borre (fluit), Ann-Sofie Van de Ginste (viool) en Peter Ledaine (orgel). De musici zijn alle drie werkzaam als docent of directeur aan een Vlaamse Academie (Geraardsbergen, Oostende, Blankenberge) en staan geregeld op diverse podia. Ze brengen een mooie selectie uit Johann Sebastian Bachs kamermuziek.

Aansluitend is er de bloemenhulde aan het graf van kunstenaar James Ensor.

RETROSPECTIEVE JAMES ENSOR IN MANNHEIM (D)

In de Kunsthalle van de Duitse stad Mannheim wordt van 11 juni tot 3 oktober 2021 een grote retrospectieve tentoonstelling gehouden van James Ensor, de schilder der maskers. Reeds in 1928 werd er in Mannheim een tentoonstelling gewijd aan James Ensor. Bij die gelegenheid kocht de Kunsthalle ook een kunstwerk van de Oostendse meester, met name 'De Dood en de Maskers' (La mort et les masques). Dit werk werd in 1937 als 'entartete Kunst' door de nazi's in beslag genomen. In 1950 werd als schadeloosstelling 'De dode Haan' (Le coq mort) verworven, dat ook op het schilderij als 'beeld in beeld' van 'Het schilderende skelet' (Le squelette peintre) voorkomt. Het geroofde schilderij 'De dood en de Maskers' keerde evenwel niet naar Mannheim terug en bevindt zich thans in het Musée des Beaux Arts in Luik, vanwaar het voor de huidige retrospectieve tijdelijk aan de Kunsthalle in Mannheim werd uitgeleend. De tentoonstelling accentueert zelfportretten, maskers, dood en stilleven. Zij toont 60 schilderijen, 120 werken op papier en enkele maskers van Ensor. Hierbij moeten vermeld worden : alle 32 bladen van de Scènes de la vie du Christ en de 21 litho's uit de pantomime La Gamme d'Amour.

Bij de tentoonstelling hoort een catalogus bij Deutsches Kunstverlag van 248 blz., met teksten in het Duits en het Engels, met bijdragen van o.m. curator Inge Herold en ook van Herwig Todt en Xavier Tricot (€ 29,50 in de museumshop). Op zaterdag 17 en zondag 18 juli 2021 werden een reeks voordrachten gehouden die de tentoonstelling en haar belang verder duiden.

➤ Cover catalogus bij de expo in Mannheim

Jacques Mertens

WAT TE ZIEN IN HET NAJAAR IN Mu.ZEE?

Begin september openen twee nieuwe tentoonstellingen in Mu.ZEE. Het zijn de eerste na de felgesmaakte heropening van het museum op 1 juni met de collectie, die blijvend te bezoeken is.

Digging up the future - Gravend naar de toekomst Maarten Vanden Eynde 4.9.2021 – 16.1.2022

Tentoonstellingsvleugel, Mu.ZEE
(voorheen de Ensor en Spilliaert Museumvleugel)

2021 zal vast en zeker de geschiedenis ingaan als het scharnierjaar waar de mensen zich echt bewust werden van de

klimaatveranderingen en de gevolgen. Lang bleef het een ver-van-mijn-bed-verhaal, maar dit jaar werd geen enkel continent gespaard en ook wij, in België werden met de gevolgen geconfronteerd. Deze oncomfortabele realiteit wordt door Maarten Vanden Eynde uitgebreid belicht in zijn nieuwe tentoonstelling Digging up the Future – Gravend naar

➤ Maarten Vanden Eynde aankondiging van de tentoonstelling

de toekomst. Een betere timing voor het brengen van deze tentoonstelling, die op 4 september in Mu.ZEE open gaat, kon er niet zijn.

In **Digging up the future - Gravend naar de toekomst** onderzoekt **Maarten Vanden Eynde** het verband tussen het economische groeimodel en de achteruitgang van onze aarde. De tentoonstelling presenteert zijn werk van 2000 tot 2020, een periode waarin veel technologische vooruitgang is geboekt, maar die ook gekenmerkt wordt door opeenvolgende crisissen. Internet, big 'technology' en social media wijzigden onze manier van leven, werken en denken op een radicale manier. Intussen is de wereldbevolking en bijgevolg de consumptie en het energieverbruik gestaag gegroeid, wat ons confronteert met de eindigheid van de grondstoffen, extreme weerfenomenen, de overvloed aan afval en het verlies van de biodiversiteit van de planeet. **Digging up the future - Gravend naar de toekomst** zet sterk in op de mediëring van het oeuvre van de kunstenaar. In de vorm van een audiogids zullen thema's als natuurwetenschappen, ecologische en sociale rechten in een globale en postkoloniale context aan bod komen, ingesproken door experts uit verschillende domeinen. In 2022 reist de tentoonstelling naar La Kunsthalle Mulhouse in Frankrijk.

↳ **Maarten Vanden Eynde**
La restauration de lac Montbel, 2003 © Marjolein Dijkman

Wilt u nog meer ontdekken van het oeuvre van Maarten Vanden Eynde? Dan kan u werk van hem zien in Nieuwpoort op de Markt: hij neemt deel aan Beaufort 21 met **Pintpointing Progress**. Tot 7.11.2021

Gratis toegang voor de Vrienden van Mu.ZEE – tickets te reserveren via muzee.be

The Birth of A Mother – Julie Scheurweghs **4.9.2021 – 2.1.2022**

Mu.ZEE – Zijvleugel
verdieping 1

Op 4 september opent in Oostende de eerste internationale fotobiënnale. De fotobiënnale gaat door op diverse plaatsen in Oostende waaronder Mu.ZEE waar de jonge fotografe Julie Scheurweghs exposeert met **Birth of A Mother**. De fotografie van **Julie Scheurweghs** bevraagt de beeldvorming van de vrouw.

Altijd verbonden aan de gebeurtenissen in haar eigen leven, gaat haar nieuwe reeks over moeder worden. Taboes over het vrouwelijk lichaam bepalen ons beeld over moederschap. Julie Scheurweghs toont dat vieselijke of zogenaamd ruwe beelden minstens even esthetisch en krachtig kunnen zijn als de geromantiseerde foto's die we kennen. Voor **Birth of A Mother** maakt Julie Scheurweghs uitdrukkelijk de keuze voor moederschap, zonder te verbloemen of te dramatiseren, als een mogelijk stadium in het leven van de vrouw waarin transformatie en kracht schuilgaat. Haar oeuvre biedt verschillende perspectieven op het vrouw-zijn waardoor het stereotypen doorbreekt en toont dat meerdere identiteiten te combineren zijn. Het bevraagt onze rigide blik, gestuurd door clichés die eindeloos worden gereproduceerd.

Tickets voor de fotobiënnale via www.fotobiennale.be of via www.fotobiennale.be www.muzee.be uitsluitend Julie Scheurweghs – gratis voor de Vrienden van Mu.ZEE

↳ **Julie Scheurweghs,**
'The Birth of A Mother', 2020-2021

Varia

CULTUURPRIJS 2020 VOOR WILLY BOSSCHEM

↳ **Willy Bosschem**

De Cultuurraad van de Stad Oostende reikt op dinsdag 19 oktober de Cultuurprijs 2020 uit aan ons redactielid, de kunstenaar Willy Bosschem. Over zijn veelzijdigheid en zijn rijke carrière kunt u meer lezen in Pro Luce nr. 86, p. 2. Dat zijn precies de redenen waarom de Vrienden van Mu.ZEE Willy Bosschem voor de Cultuurprijs hebben voorgedragen.

In 2020 is de immer actieve, dynamische kunstenaar trouwens 90 jaar geworden. Een dubbele reden dus om de toekenning van de Cultuurprijs 2020 te vieren! (FS)

↳ **Willy Bosschem, 'Dansende vrouw', 1985**

» Garden Party, juli 2019

VERNIEUWEN LIDMAATSCHAP 2022

Wij roepen u op om onze vereniging te blijven steunen door uw lidmaatschap te vernieuwen voor 2022. Ondanks het feit dat in 2021 door corona een aantal activiteiten zijn afgelast, doen we ons best om u in 2022 een boeiend en veelzijdig programma aan te bieden, met inachtneming van de coronamaatregelen.

De lidgelden bedragen:

- Jeugd (tot 22 jaar): 15 euro
- Individueel lid: 28 euro
- gezin, samenlevingstarief: 45 euro
- steunend lid: 50 euro
- beschermend lid: 150 euro

BE 16 0012 0908 3374

Inlichtingen bij penningmeester
Joël Nieuwenhuysse
(tel. 059 80 30 61)

Wat krijgt u nu al?

Jaarlijks is er de **Algemene Ledenvergadering** (in 2021 op zaterdag 23 oktober) met een gastspreker en/of een feesttoespraak door de voorzitter, met muzikale omlistung, receptie en feestmaal.

Een ander topmoment is de **Garden Party** in de Venetiaanse Gaanderijen, na een geleid bezoek aan de tentoonstelling van dat moment. Dit ontmoetingsmoment bij uitstek kon dit jaar jammer genoeg alweer niet doorgaan wegens corona, zoals zoveel andere activiteiten in het verenigingsleven. Maar er was toch een gratis bezoek voor de Vrienden aan de expo 'Onze IJsland vissers'!

En wat bieden wij u nog?

- Ons driemaandelijkse tijdschrift *Pro Luce*, met nieuws over kunst en cultuur in Oostende
- Onze museumreizen: Beaufort 2021 (15/07/2021) en Triënnale Brugge (13/08/2021)
- Gratis geleide bezoeken in Mu.ZEE, de Venetiaanse Gaanderijen, het Stadsmuseum, Het Spilliaert Huis, het Ensorbelevingscentrum, zodra deze bezoeken weer mogelijk zijn volgens de coronamaatregelen
- Bezoek aan privécollecties
- Gratis atelierbezoeken, zodra deze bezoeken weer mogelijk zijn volgens de coronamaatregelen

- Gratis toegang tot alle tentoonstellingen in Mu.ZEE + Permekemuseum en uitnodiging voor de opening ervan, zoals de speciale namiddag voor de Vrienden in Mu.ZEE op 04/06/2021
- Gratis bijwonen van lezingen in Mu.ZEE (26/09/2021) of in de Forumzaal van de Bibliotheek Kris Lambert
- Reductie op de toegang tot het Ensorbelevingscentrum: € 8 i.p.v. € 10/12 (weekend)
- Korting op de toegang tot Het Spilliaert Huis: € 4 i.p.v. € 6 (na heropening)
- 10% korting bij boekhandel Corman

Wat komt daar nog bij door de overeenkomst met de Raad van Bestuur van Mu.ZEE?

- 10% korting op aankopen in de museumshop van Mu.ZEE
- Uitnodiging voor lezingen, symposia en allerlei nevenactiviteiten van de Vrienden in Mu.ZEE

Kortom, u verdient uw lidgeld dubbel en dik terug met ons rijke aanbod aan activiteiten! Daarom blijven wij u graag als lid verwelkomen in 2022.

Het bestuur

» Van links naar rechts: Jacques Mertens, voorzitter; Martine Meire, ondervoorzitter; Johan Van Roose, secretaris en Joël Nieuwenhuysse, penningmeester

» Het bestuur van de Vrienden van Mu.ZEE in 2020

MAAND VAN DE VRIJE TIJD 2021

↳ delegatie van de Vrienden van Mu.ZEE
© Stad Oostende

Met de Maand van de Vrije Tijd zet de Stad in september het rijke Oostendse verenigingsleven in de kijker waarbij Oostendenaars kunnen proeven van vrije tijd in al zijn vormen. Ook de Vrienden Mu.ZEE nemen deel aan dit initiatief!

Op **zondag 26 september om 10.30 uur** bieden wij onze leden en geïnteresseerde Oostendenaars een interessante lezing aan in het Auditorium van Mu.ZEE. Conservator Mieke Mels geeft duiding bij de recente archiefaankoop met werk van kunstenaar Johan Van Geluwe door Mu.ZEE.

Johan Van Geluwe (1929 – 2020) was architect van opleiding maar is vooral gekend als conceptuele kunstenaar en erg gedreven in het relativeren en doorprikken van de kunstwereld waarin hij circuleerde. Hij zocht en vond zijn toevlucht in de mail-art. Als eigengereid ART-chitect, conservator en archivaris van "The Museum of Museums" richtte Van Geluwe ook een aantal fictieve kunstinstellingen op die de starre administratie en logge machinerie van de reële musea weerspiegelden en relativeerden. Mu.ZEE kon recent een groot ensemble mail-art van Johan Van Geluwe aankopen. Dit ensemble mail-art vormt een unieke aanvulling op de collectie van het museum.

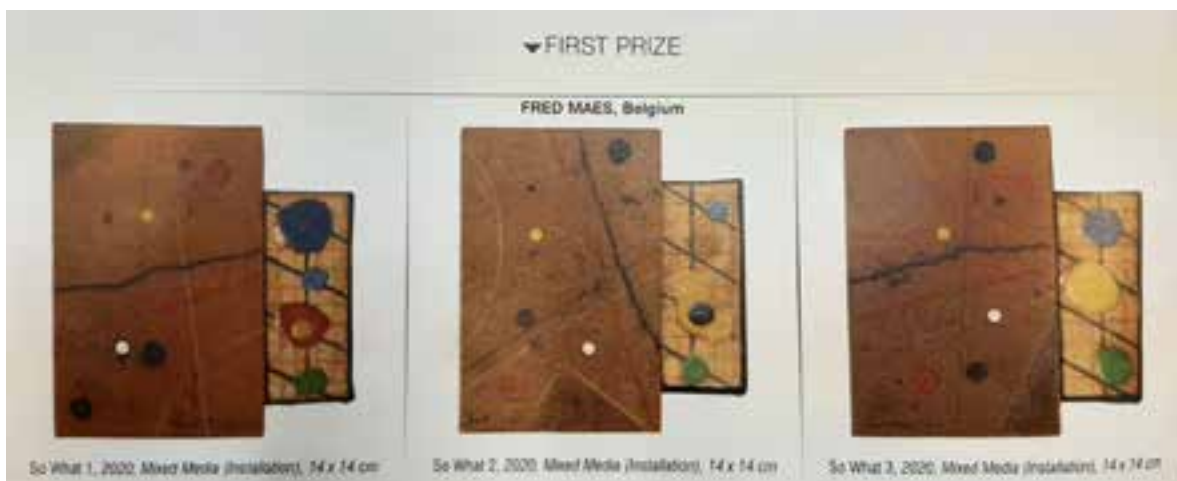
Het aantal deelnemers is beperkt. Daarom vragen wij u in te schrijven via martine.meire@oostende.be.

Leden-kunstenaars stellen tentoon

FRED MAËS

Op de 11de Lessedra International Painting & Mixed Media Competition in Sofia (Bulgarije) heeft Fred Maës de eerste prijs behaald in de categorie Mixed Media.

PRO LUCE

Lidmaatschap

Jeugd (tot 22 jaar):	15 euro
Individueel lid:	28 euro
Gezin, samenlevingsstarief:	45 euro
Steunend lid:	50 euro
Beschermend lid:	150 euro

Inlichtingen bij de penningmeester Joël Nieuwenhuysse (tel. 059 80 30 61)

Redactieraad

Jacques Mertens (voorzitter), Willy Bosschem, Johan De Vylder, Martine Meire, Valère Prinzie, Femke Simonis (redactiesecretaris).

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdrage.

Logo en emblemata: Willy Bosschem

Druk: Lowyck, Archimedesstraat 53, 8400 Oostende
T 059 33 33 99, info@lowyck.com

Fotoverantwoording: Valère Prinzie

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad van 26 juli 1990 (Nr. 11538) en aangepast in het nr. van 15 juli 1999 (Nr. 10699), gewijzigd in het kader van de wet op de v.z.w.'s op 15 januari 2005, gewijzigd op 21 februari 2009 (Nr.11533), op 22 februari 2014, op 8 augustus 2016 en op 9 november 2016.

Deze vereniging is aangesloten bij de "Federatie van Vrienden der Musea van België" en bij de "Cultuurraad Oostende".

Maatschappelijke zetel: p.a. Jacques Mertens, voorzitter
Léon Spilliaertstraat 83, 8400 Oostende

Secretariaat: Johan Van Roose, Romestraat 11, 8400 Oostende
johan.vanroose@muzee.be of 0497 59 55 76

Penningmeester: Joël Nieuwenhuysse, jnieuwenuysse@telenet.be

Bankrelatie Vrienden Mu.ZEE
p.a. Albatrosstraat 10, 8400 Oostende
IBAN: BE16 0012 0908 3374, BIC: GEBABEBB
Ondernemingsnummer: 0443073531

iedere dag open
van 9.00u tot 23.00u
keuken open tot 23.00u
Hendrik Serruyslaan 18 A
8400 Oostende
Reservaties & info
0496 25 84 88
cultuurcafe@degrotestpost.be

Recent kocht Mu.ZEE het werk 'Maneschijn' van Constant Permeke aan. Het werk was opgenomen in de zomertentoonstelling 2020 van de dienst Cultuur in de Venetiaanse Gaanderijen die volledig aan Constant Permeke was gewijd. We lezen het volgende in de tentoonstellingscatalogus:

In het werk 'Maneschijn' is geen menselijke aanwezigheid waar te nemen. Constant Permeke experimenteert met de compositie onder invloed van het kubisme en het Duitse expressionisme: een schuine lijn van de kaai, een horizontale lijn van het water en een scherpe hoek van het zeil en de punt van de mast van het schip. Willy Van den Bussche merkte terecht de invloed van Léon Spilliaert op. Spilliaert was gefascineerd door de nacht. De maan speelt herhaaldelijk een centrale rol in zijn werk. In de tekening 'De Visserhaven van Oostende' van 1909 tekent Spilliaert de zeilen en de masten van de boten op een gelijkaardige manier als Permeke in 'Maneschijn'.

Constant Permeke (1886-1952) bewoog zich op een scharnierpunt in de samenleving, met een voet in het modernisme en een andere in de traditie van onder meer Rembrandt, Rubens, Goya en Van Gogh. Zijn oeuvre resoneert mee in de avant-gardebewegingen die net voor, tijdens en na de Eerste Wereldoorlog her en der in Europa ontstonden. Permeke observeerde het landschap dat telkens weer transformeert door het wisselende licht of door de duisternis wanneer de avond valt. Hij verwonderde zich erover hoe de vormen vervagen en de kleuren veranderen door het opkomen en het verdwijnen van het licht. Dat spel van licht en duister zette de kunstenaar in om bevlogen te experimenteren met materialen en technieken, met beeldtaal en compositie.

Bron: Tentoonstellingscatalogus 'Met de klankkleur van een basviool', Venetiaanse Gaanderijen, 2020

Martine Meire,
ondervoorzitter

Alfons Pieterslaan 90-92
8400 Oostende
Tel. 059 70 40 54
Fax 059 70 67 72
a.vanschoote@vanschoote.be